

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2474/2526

นางกริ มณีขาว โจทก์ นายสมเกียรติ วิพันธุ์พงษ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 448

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่จำเลยขุดดินห่างจากแนวเขตที่ดินของโจทก์เพียง 1 เมตรลึกเกินสมควรจนเต็มเนื้อที่เป็นเหตุให้ที่ดินโจทก์พังทลาย เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 1343 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำเลยจึงต้องรับผิดชอบการป้องกันความเสียหายเพื่อไม่ให้ที่ดินของโจทก์พังทลายต่อไป จำเลยอ้างว่ามีฝนตกหนักและน้ำท่วมมากเป็นเหตุให้แนวเขตที่ดินพัง อันเป็นเหตุสุดวิสัยที่จำเลยจะป้องกันได้ แต่จำเลยมิได้ยกขึ้นว่ากล่าวมาในศาลชั้นต้น ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย คดีก่อน จ.ผู้เช่าที่ดินของโจทก์อีกแปลงหนึ่งฟ้อง พ. กับจำเลยที่ 1 คดีนี้ขอให้ใช้ค่าเสียหายที่ขุดดินทำให้บ่อปลาของ จ.เสียหาย แต่

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองให้จัดการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ที่ดินของโจทก์คนละแปลง กับที่ดินที่ จ.เช่าเป็นคนละกรณีกัน ทั้งโจทก์ก็มีได้เป็นคู่ความในคดีก่อนร่วมกับ จ.ด้วย ฟ้องโจทก์จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยจัดการป้องกันความเสียหายอันเกิดแก่ความอยู่มั่นแห่งที่ดินของโจทก์ ที่ติดต่อกับที่ดินที่จำเลยขุด มิใช่เรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดโดยตรง. จึงไม่อยู่ในบังคับแห่งอายุความ 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินซึ่งมีโฉนดรวม ๕ แปลงอยู่ติดกับที่ดินของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ ได้ขุดบ่อหรือสระในที่ดินของจำเลยชิดแนวเขตที่ดินของโจทก์กว้าง ๕๗ เมตร ยาว ๒๙๐ เมตร ลึก ๑๐ เมตร เพื่อนำดินไปใช้ในการกิจการของจำเลยที่ ๒ เป็นเหตุให้ที่ดินของโจทก์พังทลายลงไป ทำให้น้ำจากบ่อหรือสระไหลเข้าไปในที่ดินของโจทก์ เป็นการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๔๒, ๑๓๔๓ และทำให้โจทก์เสียหายไม่สามารถใช้ที่ดินทำประโยชน์ได้ ขอบังคับให้จำเลยทั้งสองทำเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็กห่างแนวเขตที่ดินโจทก์ ๒ เมตร กับถมดินแน่นตามแนวสันเขื่อน ถ้าจำเลยทั้งสองไม่ทำก็ให้โจทก์ทำเองโดยจำเลยทั้งสองเสียค่าใช้จ่าย และให้จำเลยทั้งสองใช้ค่าเสียหายเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท จำเลยทั้งสองให้การว่า จำเลยทั้งสองจ้างนายพิพัฒน์ ขุดบ่อในที่ดินของจำเลย ต่อมานายจรัส ตัวแทนและผู้เช่าที่ดินซึ่งมีแนวเขตติดต่อกับที่ดินของจำเลย ได้ฟ้องจำเลยที่ ๑ ว่าขุดบ่อทำให้ที่ดินเสียหาย คดีดังกล่าวถึงที่สุดโดยนายจรัส รับเงินค่าซ่อมแซมแนวเขตที่ดินไปแล้ว โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้เพราะเป็นฟ้องซ้อนและคดีขาดอายุความ จำเลยขุดบ่อในที่ดินของจำเลยห่างจากแนวเขตที่ดินข้างเคียง ๕ เมตร การที่แนวเขตที่ดินพังเป็นความผิดของนายจรัสการซ่อมแซมแนวเขตที่ดินไม่จำเป็นสร้างเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็กขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองสร้างเขื่อนไม้ตามแนวคันดินที่พังและนำดินมาถมตามแนวสันเขื่อนให้เต็ม ถ้าจำเลยไม่ทำให้โจทก์ทำเองโดยจำเลยเสียค่าใช้จ่ายแทนโจทก์ โจทก์และจำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์และจำเลยทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการละเมิดบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๓ หรือไม่ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ ขุดดินห่างแนวเขตที่ดินของโจทก์เพียงประมาณ ๑

เมตรลึกเกินสมควรจนเต็มเนื้อที่เป็นเหตุให้ที่ดินติดต่อกของโจทก์พังทลาย เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๓๔๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำเลยจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบการป้องกันความเสียหายเพื่อไม่ให้ที่ดินของโจทก์พังทลายต่อไป ที่จำเลยฎีกาว่าที่เกิดเหตุมีฝนตกหนักและน้ำท่วมมากเป็นเหตุให้แนวเขตที่ดินพังอันเป็นเหตุสุดวิสัยที่จำเลยจะป้องกันได้นั้น เห็นว่าเป็นข้อที่จำเลยมิได้ยกขึ้นว่ากล่าวมาแล้วในศาลชั้นต้น ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ที่จำเลยฎีกาว่าโจทก์ฟ้องคดีนี้เป็นฟ้องซ้ำกับคดีแดงที่ ๙๙๙๖/๒๕๖๒ ของศาลชั้นต้น เห็นว่าคดีก่อนเป็นเรื่องนายจำรัส แซ่อื้อผู้เช่าที่ดินของโจทก์อีกแปลงหนึ่งฟ้องนายพิพัฒน์ วิจารณ์กูร กับจำเลยที่ ๑ คดีนี้ให้ชดเชยค่าเสียหายที่ชุดดินทำให้บ่อปลาในที่เช่าเสียหาย แต่คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ให้จัดการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ที่ดินของโจทก์คนละแปลงกับที่ดินที่ให้นายจำรัสเช่า เป็นคนละกรณีกัน ทั้งโจทก์คดีนี้ก็ได้เป็นคู่ความในคดีก่อนร่วมกับนายจำรัสด้วย โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้ไม่เป็นการฟ้องซ้ำ ที่จำเลยฎีกาว่า จำเลยชดเชยหรือสละระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ โจทก์ทราบที่ดินพังเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งทราบถึงมูลละเมิดและรู้ตัวผู้ทำละเมิดแล้วแต่โจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ คดีโจทก์ขาดอายุความนั้น เห็นว่าคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยจัดการป้องกันความเสียหายอันจะเกิดแต่ความอยู่มั่นแห่งที่ดินของโจทก์ที่ติดต่อกับที่ดินที่จำเลยชุด มิใช่เรียกเอาค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดโดยตรง จึงไม่อยู่ในบังคับแห่งอายุความ ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ พิพากษายืน

องค์คณะ

อุดม บรรณาสินธุ์ · พินิจ สังขนันท์ · ปราณอม มหรรณพ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2474/2526>